

Postbus 2894 1000 CW Amsterdam

Aan de woordvoerders asiel van de commissie Justitie en
Veiligheid

Landelijk Bureau
Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
Helpdesk (020) 346 72 50
Fax (020) 617 81 55
www.vluchtelingenwerk.nl
info@vluchtelingenwerk.nl

Datum 5 maart 2020
Betreft Brief VluchtelingenWerk Nederland – AO JBZ Raad 11 maart
2020
Ons kenmerk O.2.2.20-052.MK

Geachte woordvoerders,

Op woensdag 11 maart staat het AO JBZ Raad geagendeerd over het Europees vluchtelingenbeleid. VluchtelingenWerk Nederland wil u naar aanleiding van de dramatische ontwikkelingen aan de Turks-Grieks grens het volgende meegeven.

Respecteer het vluchtelingenrecht

VluchtelingenWerk maakt zich grote zorgen over het humanitaire drama op de Griekse eilanden: mensen, waaronder gezinnen met kinderen, die vastzitten in niemandsland aan de Turks-Griekse grens, bootjes die worden beschoten en teruggeduwd door de kustwacht en hulporganisaties die hun werk niet meer kunnen doen vanwege de onveiligheid.

Het is zorgelijk dat in het publieke en politieke debat het beeld wordt opgeroepen dat het hier slechts zou gaan over 'migranten' aan de grens die niets in Europa te zoeken zouden hebben. In één adem noemt men vervolgens dat het gaat om Afghanen, Iraniërs en Irakezen; landen waaruit men wel degelijk op de vlucht is voor vervolging, oorlog of om politieke redenen. Om uit te zoeken wie wél en wie geen recht heeft op bescherming moet tenminste een asielprocedure kunnen worden doorlopen. En ook voor Syriërs, die in Turkije een bepaalde beschermingsstatus kunnen krijgen, moet individueel onderzocht worden of ze teruggestuurd kunnen worden naar Turkije. Turkije is immers geen 'veilig derde land'. Al in 2016 oordeelden de Griekse rechters dat Syrische vluchtelingen in Griekenland vanwege dat feit niet zonder procedure teruggestuurd kunnen worden naar Turkije. Juist dat terugsturen was echter een cruciaal onderdeel van de EU-Turkije verklaring. Toen al kon Europa voorzien dat het onhoudbaar zou zijn om vluchtelingen vast te houden op de kleine Griekse eilanden vanwege het niet-functionerende asielsysteem en het gebrek aan opvangmogelijkheden. Ondertussen bleek ook al in de

praktijk dat vluchtelingen niet altijd veilig waren in Turkije¹ vanwege de meldingen van *pushbacks* door het Turkse leger.

VluchtelingenWerk roept op om in het debat over vluchtelingen, de basisprincipes van internationaal en Europees vluchtelingenrecht te respecteren:

- Mensen op de vlucht hebben aan de grenzen van Europa het recht om asiel aan te vragen (art. 18 EU grondrechten handvest)
- Het recht op het principe van non-refoulement moet te allen tijde worden nageleefd (art. 3 EVRM en art 33 Vluchtelingenverdrag, art 19 EU grondrechtenhandvest)
- Collectieve uitzettingen en push backs worden zijn niet toegestaan. Mensen mogen nooit als groep, zonder individuele beoordeling van zijn of haar situatie worden teruggestuurd (art. 19 EU grondrechtenhandvest).
- In de aanhef van het Vluchtelingenverdrag staat dat alle ondertekende landen moeten samenwerken. Dat vereist solidariteit en een eerlijke verdeling van vluchtelingen in Europa.

Urgente actie nodig

VluchtelingenWerk heeft op 3 maart jl. samen met andere NGO's een oproep aan Nederland gedaan om leiderschap te tonen in het vluchtelingendrama op de eilanden en aan de Grieks-Turkse grens. Wij bepleiten per direct drie concrete maatregelen om een verdere escalatie en menselijk lijden tegen te gaan:

- Breng vluchtelingen aan de Turks-Griekse grens direct in veiligheid en zorg voor herplaatsing in Europa voor diegenen die bescherming nodig hebben;
- Haal vluchtelingen uit de erbarmelijke omstandigheden van de Griekse eilanden en bied ze humane opvang op het Griekse vasteland alsmede toegang tot de Griekse asielprocedure;
- Geef gehoor aan het verzoek van de Griekse autoriteiten om alleenstaande kwetsbare kinderen over te nemen van de Griekse eilanden en bied 500 kinderen een veilige plek in Nederland.

De oproep hebben we nogmaals bijgevoegd.

Nieuwe visie en oplossingen nodig: solidariteit en waarborgen voor 'migratiedeals'

Het drama dat zich nu voltrekt is mede te wijten aan een groot gebrek aan solidariteit tussen lidstaten onderling. Het onderzoeksrapport '*Games of Responsibilities*' van de Radboud Universiteit² over de EU-Turkije deal schetst een beeld van afgeschoven verantwoordelijkheden en een gebrek aan solidariteit in Europa om asielzoekers over te nemen en Griekenland daadwerkelijk bij te staan. De dramatische gevolgen hiervan

¹ <https://www.hrw.org/news/2018/03/22/turkey-mass-deportations-syrians> / <https://www.amnesty.org/en/documents/eur44/1102/2019/en/>

² "Games of responsibility, the main challenges asylumseekers face in Greece", door Radboud universiteit Nijmegen, mei 2019, zie: <https://www.vluchtelingenwerk.nl/sites/default/files/u32918/gor-1.pdf>

worden steeds duidelijker. Het op dit moment in ontwikkeling zijnde Europese 'migratiepact' is hét moment om in de EU gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen en de bescherming en opvang van vluchtelingen eerlijker te verdelen. Ook moeten afspraken worden gemaakt in EU-verband met landen van herkomst voor het terugnemen van asielzoekers die geen bescherming nodig hebben. Dit is immers cruciaal voor het behoud en bevorderen van het draagvlak voor het opnemen van vluchtelingen.

In het nieuwe Europese 'migratiepact' moeten afspraken worden gemaakt over:

- Heldere en transparante criteria voor de verdeling van vluchtelingen over de EU zoals bnp, bevolkingsdichtheid, werkgelegenheid maar ook banden die de vluchteling al heeft met het land van asiel door taal of familie omdat dit de integratie bevordert en doorreizen voorkomt.
- Eventuele deals met derde landen moeten voldoen aan voorwaarden om daadwerkelijk bij te dragen aan duurzame oplossingen voor vluchtelingen in en buiten Europa. In ons rapport '*Buiten de muren van Fort Europa*'³ gaan wij verder in op de waarborgen die bij dergelijke afspraken zouden moeten gelden, zoals humane opvang, toegang tot een asielprocedure en democratische controle.

Met vriendelijke groet,

Abdeluheh Choho
Directeur VluchtelingenWerk Nederland

cc Mevr. A. Broekers-Knol, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

---

³ <https://www.vluchtelingenwerk.nl/publicaties/overige-publicaties/rapport-vluchtelingenwerk-over-migratiedeals-en-asielprocedures-buiten-de-eu>